

1.1-6.2/834
19.06.2008

SELETUSKIRI

põllumajandusministri määruse „Nõuded väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamisele ning väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamise plaanile ja protokollile¹” eelnõu juurde

I. Sissejuhatus

Põllumajandusministri määrus „Nõuded väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamisele ning väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamise plaanile ja protokollile¹” kehtestatakse „Taimekaitseseaduse” § 79¹ lõike 7 ja 79² lõike 7 alusel.

Tulenevalt 21. mail 2008. aastal Riigikogus vastu võetud taimekaitseseaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadusest (RT I 2008, 23, 150), mille jõustumine on ette nähtud 1. juulil 2008. aastal on haldusmenetluse seaduse § 93 lõike 1 kohaselt kehtetu taimekaitseseaduse § 78 lõike 7 alusel kehtinud Vabariigi Valitsuse 4. mai 2006. a määrus nr 107 „Nõuded väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamisele ja nimetatud taimekaitsevahendit kasutavale isikule”. Nimetatud määrusega on kehtestatud nõuded väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamisele ja nimetatud taimekaitsevahendit kasutavale isikule. 1. juulil 2008. a jõustuva taimekaitseseaduse redaktsiooni § 79¹ lõike 7 ja § 79² lõike 7 alusel antava põllumajandusministri määrusega kehtestatakse täpsemad nõuded väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamisele ning väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamise plaanile ja protokollile.

Eelnõu ja seletuskirja valmistas ette Põllumajandusministeeriumi taimetervise osakonna peaspetsialist Mart Laugis (625 6567). Eelnõu juriidilise ekspertiisi tegi õigusosakonna peaspetsialist Raili Sillart (625 6197). Keeleliselt toimetas eelnõu ja seletuskirja õigusosakonna peaspetsialist Leeni Silk (625 6523).

II. Sisul

Eelnõus reguleeritakse väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamist, et hoida ära võimalik oht nimetatud taimekaitsevahendi väärkasutusest inimeste ja loomade tervisele ning ümbritsevatele keskkonnale. Väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamisel peab järgima kemikaaliseaduses ja töötervishoiu ja tööohutuse seaduses sätestatud nõudeid. Isik või tema töötaja, kes kasutab väga mürgist taimekaitsevahendit, peab järgima taimekaitseseaduse §-des 79¹ ja 79² kehtestatud nõudeid ning isik või tema töötaja, kes nimetatud töid teeb, peab kasutama töötervishoiu ja tööohutuse seaduse kohaselt sobivaid isikukaitsevahendeid lähtuvalt väga mürgise taimekaitsevahendi pakendi märgistusel toodud ohutus- ja riskilausetest, väga mürgise taimekaitsevahendi kasutusjuhendist või ohutuskaardist. Selleks, et minimeerida ohtu väga mürgist taimekaitsevahendit kasutavale isikule, peavad kasutatavad isikukaitsevahendid olema puhtad ja korduvkasutatav isikukaitsevahend tuleb puhastada pärast väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamise lõpetamist. Väga mürgise taimekaitsevahendi kasutaja koostab väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamise plaani sõltuvalt töödeldava objekti iseärasustest.

Fumigeerimine ehk gaasitamine on väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamine kahjurit hävitamise eesmärgil. See on keemiline tõrjemeetod, mida kasutatakse teiste meetodite rakendamise võimatuse puhul, kui on tegemist teravilja või toiduainete

saastumisega putukatega laos, hoidlas või transpordivahendis. Fumigeerida võib ka tühja hoidlat või transpordivahendit taimse materjali saastumise ennetamiseks. Väga mürgise taimekaitsevahendi, ja õhuniiskuse koostoimel vabaneb mürgine gaas, mis läbib kogu töödeldava massi ning hävitab taimekahjustaja. Fumigeerimise juures on väga oluline kaup korralikult hermetiseerida (kasutatakse spetsiaalset gaasikindlat kilet), töö tegemise ajal peab gaasitav ala olema inimestele suletud ning ala peab olema tähistatud asjakohaste hoiatussiltidega. Fumigeeritakse tingimusel, kui temperatuur ületab 5 °C ning sõltuvalt temperatuurist võtab protsess aega 3–10 ööpäeva. Pärast fumigeerimist ruum avatakse ning tuulutatakse. Tuulutamise kestus ja meetod sõltuvad töödeldud objektist, hermetiseeritud osa ruumalast ja kasutatavatest degaseerimismehhanismidest. Pärast seda kontrollitakse lubatud toimeainesisaldust õhus. Kui sisaldus on alla lubatud piirnormi, siis eemaldatakse hoiatussildid ning lubatakse kaupa ja teisi objekte kasutada.

Eelnõu § 1 sätestab määruse reguleerimisala – nõuded väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamisele ning väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamise plaanile ja protokollile.

Nõuded kehtestatakse väga mürgise taimekaitsevahendi (fumigandid) kasutamisele. Samuti kehtestatakse nõuded väga mürgise taimekaitsevahendi ohutu kasutamise tagamiseks vajaliku teavitamise, taimekaitsevahendi kasutamisele eelneva ja järgneva objekti kontrollimise, isikukaitsevahendite valiku ja hoolduse ning õnnetusjuhtumi korral tegutsemise kohta. Samuti kehtestatakse nõuded väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamise plaanile ja protokollile.

Eelnõu §-s 2 kehtestatakse nõuded väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamisele. Väga mürgist taimekaitsevahendit kasutav isik peab järgima taimekaitseseaduse §-des 79¹ ja 79² kehtestatud nõudeid, kasutusjuhendit ja tagama väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamise ohutuse ümbruskonna elanikele ja keskkonnale. Objekti valdaja või tema esindaja nõudmise korral peab tööde teostaja andma teavet kasutatava väga mürgise taimekaitsevahendi ja selle ohutuskaarti kohta. Enne väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamist on tõrjetööde läbiviijal kohustus informeerida Päästeameti kohalikku päästeasutust 24 tundi ette. Kui objektiks on kinnine ruum või ehitis, peab igale sissepääsule paigaldama hoiatusmärgi väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamise ja objektile sisenemise keelu kohta. Pärast fumigeerimise lõppu eemaldatakse gaas objektilt tuulutamise teel. Tuulutamiseks on erinevaid võimalusi: vaba õhu liikumine või sundõhu liikumine ventilaatoriga ning tuleb määrata tuulutamiseks kuluv aeg. Enne objekti kasutusse andmist on vajalik mõõta toimeainesisaldust nii õhus kui ka taimses materjalis, mida on fumigeeritud. Kui kontsentratsioon on normi piires (normid on ära toodud väga mürgise taimekaitsevahendi ohutuskaardil, näiteks fosfiini puhul on see 0,1 ppm õhus ning teraviljas 0,1 mg/kg), eemaldatakse hoiatusmärgid ja objekt antakse kasutusse.

Eelnõu §-s 3 kehtestatakse nõuded isikukaitsevahendite valikule ja hooldusele. Isik või tema töötaja, kes viib läbi väga mürgise taimekaitsevahendiga tehtavaid töid, peab kasutama töötervishoiu ja tööohutuse seaduse kohaselt sobivaid isikukaitsevahendeid lähtuvalt väga mürgise taimekaitsevahendi pakendi märgistuselt toodud ohutus- ja riskilausest, väga mürgise taimekaitsevahendi kasutusjuhendist või ohutuskaardist. Lähtudes sellest, et väga mürgised taimekaitsevahendid (fumigandid) eraldavad mürgist gaasi ja on sissehingamisel kahjulikud inimorganismile, tuleb nende

kasutamise korral kasutada kaitseriietust ja hingamisteede kaitseks maski, vajaduse korral hingamisaparaati (kaitsevahendite, eelkõige filtri valikul lähtutakse kasutatava fumigandi ohtlikkusest). Rangelt tuleb jälgida, et kaitsevahend ei oleks saastunud fumigandiga ja oleks terve. Samuti tuleb kinni pidada kaitsevarustuse hooldeeskirjadest ja filtri aegumise tähtjast. Kasutatavad isikukaitsevahendid peavad olema puhtad. Juhul kui kasutatakse korduvkasutuseks mõeldud kaitseriietust, tuleb see pärast kasutamist puhastada.

Eelnõu § 4 sätestab väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamise plaani sisu. Väga mürgise taimekaitsevahendi kasutaja koostab plaani ja jälgib, et plaan sisaldaks nõutud andmeid. Plaanis tuleb kindlaks määrata ohuala, kuhu on keelatud siseneda kõrvalistel isikutel kuni tööde lõppemiseni. Nimetatud teave on objekti omanikule või valdajale vajalik, et kavandada edasist tegevust. Samuti tuleb plaanis ära tuua esmaabi andmise juhised õnnetusjuhtumi korral.

Eelnõu § 5 kehtestab väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamise ohutusnõuded. Väga oluline on kontrollida objekti hermeetilisust ja seda, et mürgine gaas ei satuks kanalisatsiooni ega ventilatsioonitorustikku, mis on ühendatud naabruses olevate ehitistega. Väga mürgist taimekaitsevahendit kasutav isik peab tagama, et kogu väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamise aja jooksul ei viibiks objektil ühtegi kõrvalist isikut, ning välistama kõrvaliste isikute sattumise sinna. Samuti tuleb teavitada ohualal viibijaid väga mürgise taimekaitsevahendiga teostatavate tööde toimumisest ja sellega kaasnevatest ohtudest. Ohutusnõudeid ja väga mürgise taimekaitsevahendi kasutusjuhendit järgides piirab väga mürgist taimekaitsevahendit kasutav isik ohuala töötavate ja tööohutuse seaduse § 4 lõike 4 alusel kehtestatud ohumärguannete kasutamise nõuete kohaselt. Ohuala piiramine on vajalik, et väga mürgise taimekaitsevahendi juhusliku väljapääsemise korral näiteks õhutamise ajal või ootamatu lekke puhul oleks võimalik hõrendada gaasi kontsentratsiooni ohulävest madalamale. Kui on tegemist plahvatusohtliku väga mürgise taimekaitsevahendiga, tuleb lahtine või hõõgav tuli enne tööde algust kustutada. Samuti tuleb vältida lahtise tule kasutamist töötsoonis. Need abinõud on vajalikud taimekaitsevahendi kasutamisel eralduva gaasi plahvatamise vältimiseks. Väga mürgise taimekaitsevahendiga teostatavate tööde juures peab viibima vähemalt kaks isikut, kes vastavad väga mürgist taimekaitsevahendit kasutavale isikule seatud nõuetele.

Eelnõu §-s 6 sätestatakse tegutsemise õnnetusjuhtumi korral. Väga mürgist taimekaitsevahendit kasutav isik peab tagama objektil, kus töid läbi viiakse, sidevahendite olemasolu. Õnnetusjuhtumi korral teavitatakse viivitamata häirekeskust numbril 112. Häirekeskusele teatatakse koheselt ja võimalikult täpselt õnnetuse toimumise aeg ja samuti ka, kus õnnetus juhtus. Kirjeldatakse ka, mis õnnetuse põhjustas ja millises seisus kannatanu on. Mürgistuse korral tuleb rangelt jälgida taimekaitsevahendi kasutusjuhendil toodud esmaabivõtteid, sest kasutatud väga mürgise taimekaitsevahendi toimeainest sõltuvad esmaabivõtted ja vastumürk ning valede võtete kasutamine võib halvendada kannatanu seisukorda.

Eelnõu §-s 7 nimetatakse andmed, mis peavad sisalduma väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamise protokollis.

III. Eelnõu terminoloogia

Eelnõu koostamisel on võetud arvesse taimekaitseseadusest kasutatavat terminoloogiat.

IV Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu koostamisel on arvestatud Euroopa Ühenduste Nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ taimekaitsevahendite turule lubamise kohta (EÜT L 230, 19.8.1991, lk. 1-172) nõuetega, EÜ Nõukogu direktiiv 79/117/EMÜ teatud toimeainete sisaldusega taimekaitsevahendite turustamise ja kasutamise keelustamise kohta (EÜT L 033, 08.02.1979, lk 1—10) nõuetega, Euroopa Majandusühenduse nõukogu direktiiv 67/548/EMÜ ohtlike ainete klassifitseerimist, pakendamist ja märgistamist käsitlevate seaduste, määruste ja administratiivsete sätete ühtlustamise kohta (EÜT P 196, 16.08.1967, lk 1—98), Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 1999/45/EÜ liikmesriikide ohtlike valmististe klassifitseerimist, pakendamist ja märgistamist käsitlevate seaduste, määruste ja administratiivsete sätete ühtlustamise kohta (EÜT L 200, 30.07.1999, lk 1—68) nõuetega.

V. Määruse mõjud

Määruse rakendamine aitab vähendada väga mürgistest taimekaitsevahendite kasutamisest tulenevat ohtu keskkonnale ning inimeste ja loomade tervisele. Määrus sätestab nõuded väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamisele ning väga mürgise taimekaitsevahendiga töötavale isikule. Fumigeerimisalane tegevus muutub paremini jälgitavamaks.

Taimekaitseseadusest ning töötervishoiu ja tööohutuse seadusest tulenevate nõuete täitmiseks kehtestatakse väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamise plaan ja väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamise protokoll, mis võimaldab paremat tegutsemist õnnetusjuhtumi ennetamisel, selle korral ning töötervishoiu ja tööohutuse tagamisel. Samuti võimaldab paremini fikseerida lepinguliste kohustuste täitmist, kuna kasutamise plaanis ja – protokollis sisaldub täpne teave objekti, tehtavate tööde, töötajate, ohuala, kasutatava väga mürgise taimekaitsevahendi, tuulutamise ja kogu protsessi läbiviimiseks kuluva aja kohta.

VI. Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused

Määruse rakendamine ei too kaasa lisakulutusi.

VII. Määruse kooskõlastamine

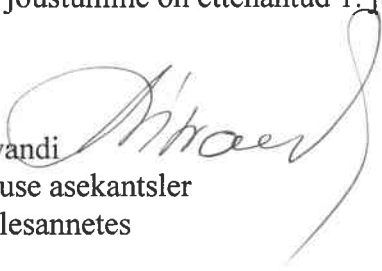
Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Keskkonnaministeeriumile, Sotsiaalministeeriumile, Siseministeeriumile, ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile õigusaktide eelnõude elektroonilise kooskõlastamise süsteemi kaudu. Siseministeeriumi märkustega on arvestatud. Sotsiaalministeeriumi ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi märkustega on arvestatud osaliselt. Keskkonnaministeerium ei kandnud ettenähtud tähtaja jooksul eelnõude kooskõlastamise infosüsteemi kirja eelnõu heakskiitmise või eelnõuga põhjendatult mittenõustumise kohta ega taotlenud ka tähtaja pikendamist. Seega on eelnõu Vabariigi Valitsuse reglemendi punkti 25³ kohaselt loetud nimetatud ministeeriumite poolt kooskõlastatuks.

Samuti esitati eelnõu arvamuse saamiseks Taimetoodangu Inspektsioonile.

VIII. Määruse jõustumine

Määruse jõustumine on ettenähtud 1. juulil 2008.a.

Toivo Nõvandi
Toiduohutuse asekanstler
kantsleri ülesannetes

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Nõvandi', is written over the printed name and title of the official.

„Nõuded väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamisele ning väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamise plaanile ja protokollile¹“ määruse eelnõu

Seletuskirja lisa 1

Põllumajandusministri määruse „Nõuded väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamisele ning väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamise plaanile ja protokollile¹“ eelnõu kooskõlastamise tulemused ja märkuste arvestamata jätmise põhjendused

Kooskõlastaja	Kooskõlastamise tulemus ja märkused	Märkuste arvestamata jätmise põhjendus
<p>Majandus- ja Kommunikatsiooni- ja kommunikatsiooniministeerium</p>	<p>Eelnõu § 4 ja § 7 sätestab nõuded väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamise plaanile ja protokollile. Palume eelnõus sätestada ka, millal ja kellele need dokumendid tuleb esitada.</p>	<p>Märkusega ei arvestata. „Taimekaitseaduse“ § 79¹ lõike 4 kohaselt peab väga mürgist taimekaitsevahendit kasutav isik koostama selle taimekaitsevahendi kasutamise plaani, mille järgimine on kohustuslik. Plaan koostatakse, arvestades töödeldava objekti iseärasusi ja temperatuuri, ning kooskõlastatakse objekti valdajaga enne väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamist. Protokoll koostatakse ja esitatakse vastavalt Taimekaitseaduse §79¹ lõige 5-le, väga mürgist taimekaitsevahendit kasutav isik peab selle kasutamise kohta arvestust. Selleks koostab nimetatud isik 24 tunni jooksul pärast väga mürgise taimekaitsevahendi objektile kasutamise lõpetamist objekti valdajale või tema esindajale väga mürgise taimekaitsevahendi kasutamise protokoll, mille koopia jääb seda</p>

		taimekaitsevahendit kasutanud isikule. Protokoll tuleb esitada taimekaitseinspektorile tema nõudmise korral.
Sotsiaalministeerium	Kaaluda § 3 lõike 2 täiendamist muude isikukaitsevahenditele kohaldatavate nõuetega, (hetkel on seal sätestatud üksnes puhtuse nõue, ehkki seletuskirja kohaselt peab isikukaitsevahend olema vähemalt nii „puhas” kui ka „terve”), või nimetatud lõikest loobumist, kuna see osaliselt dubleerib sama paragrahvi lõikes 1 viidatud „Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse” § 3 lõike 5 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 11. jaanuari 2000.a määrust „Isikukaitsevahendite valimise ja kasutamise kord”.	Märkusega ei arvestata. Eelnõu § 3 lõikes 1 kohaselt peavad tagatud olema ka muud „Töötervishoiu ja tööohutuse seadusest” tulenevad nõuded.